

باسمه تعالی
شیوه نامه حمایت از جلسات قرآنی خانگی و عمومی
(در راستای جهاد تبیین)
سال ۱۴۰۲

۱- مقدمه (بیان مسأله، مستندات و ضرورت ها)

جلسات قرآنی به واسطه سهل الوصول بودن، سازگاری با فرهنگ موجود و فرهنگ متعالی و دربرگیری تمام اقشار جامعه، یکی از ظرفیت‌های مهم موجود در فرهنگ ایرانی- اسلامی محسوب می‌شود که طی دهه‌های اخیر و بدلیل اقبال جامعه قرآنی به سوی تشکل‌های سازمان یافته قرآنی، تا حد زیادی جدی گرفته نشده و می‌رود که به فراموشی سپرده شود. این جلسات می‌توانند به عنوان یک فناوری فرهنگی و ابزار راهبردی منحصر به فرد در جهت فراگیر نمودن معارف قرآنی مورد توجه قرار گیرند و غفلت از این ابزار راهبردی، یعنی تسلیم خود خواسته در شیخونی که به نوعی نقطه قوت جبهه فرهنگی اسلام و انقلاب را هدف گرفته و اکنون خاکریزهایش به خانه و خانواده رسیده است. سازمان دارالقرآن الکریم با همکاری و مشارکت ادارات کل تبلیغات اسلامی استان‌ها برآنند تا در لیبیک به بیانات و اوامر رهبر معظم انقلاب مدظله‌العالی مبنی بر توسعه فعالیت‌های قرآنی مردمی و کنشگری مجامع قرآنی در فریضه جهاد تبیین و نیز نهضت تدبر در آیات وحی، نسبت به حمایت از توسعه و تقویت جلسات قرآنی و احیای این سنت حسنه قدم بردارند.

اهمیت و ضرورت:

جلسات قرآنی اعم از خانگی و عمومی به عنوان یکی از پرسابقه‌ترین و ریشه‌دارترین سازوکار آموزش قرآن در کشور، از گذشته خاستگاه تربیت چهره‌ها و نخبگان قرآنی متعددی بوده است؛ ضمن آنکه این نهاد آموزشی، همواره با ارائه آموزش‌های عمومی و گسترده قرآنی در طول سال‌ها و بلکه قرن‌های متمادی، زمینه آشنائی عموم مردم با فرهنگ و معارف ناب قرآن را فراهم آورده است. در همه ادوار تاریخ اسلامی، علاقمندان به قرآن کریم- به ویژه شیعیان و ایرانیان- با تشکیل محافل و گردهمائی‌های خانگی و محله‌ای و با انگیزه فراگیری و انس با کلام الهی، مشعل پرفروغ قرآن را در مساجد و خانه‌های خویش زنده نگه داشته‌اند.

بدیهی است ریشه این فرهنگ بالنده را باید در اعتقادات اسلامی و سفارش‌های اکید پیامبر عظیم‌الشأن اسلام صلی الله علیه و آله و سلم و حضرات ائمه معصومین علیهم‌السلام جستجو کرد. روایات فراوانی، ضمن بیان اهمیت تلاوت قرآن و فراگیری آن، آثار نورانی تلاوت قرآن در خانه را مورد تأکید قرار داده و با عبارات گوناگون، آموزش‌های خانوادگی قرآن را نیز یادآور شده است؛ والدین را تشویق می‌کند به فرزندان خود قرآن بیاموزند و حتی آن را حقی بر گردن والدین معرفی می‌کند. در جامعه امروز که احاد مردم مؤمن و انقلابی آماج نیرنگ‌ها و تیرهای زهرآلود شیاطین جن و انس قرار گرفته و دشمنان قسم‌خورده اسلام در جداسازی مردم به ویژه نوجوانان و جوانان متحد گشته‌اند، لزوم توجه و احیای هر چه بیشتر این مکاتب خانگی و محله‌ای به‌عنوان سنگرها و قلعه‌های مستحکم مقابله با شیاطین و تبیین ارزش‌ها و امید به تحقق وعده‌های نصرت الهی بیش از پیش نمایان شده است.

۲- اهداف کلی

۱. معطر نمودن فضای خانه‌ها و مناطق و محلات کشور به عطر تعلیم و تعلم قرآن کریم، به منظور ایجاد انس عمومی با قرآن کریم.
۲. اقدام در مسیر تحقق منویات مقام معظم رهبری و تبیین مفاهیم و مضامین آیات کاربردی.
۳. ترویج فرهنگ قرآن خوانی و توجه به معارف قرآن کریم.
۴. توسعه آموزش همگانی قرآن کریم و ایجاد ارتباط و آشنایی هر چه بیشتر اقشار مختلف جامعه با معارف کاربردی قرآن کریم.
۵. سهولت دسترسی احاد مردم به مراکز آموزش قرآن کریم.
۶. رصد و جذب استعدادهای درخشان قرآنی در اقصی نقاط کشور و هدایت آنان به حوزه‌های تخصصی.
۷. ارتقاء سطح کمی و کیفی جلسات قرآنی از طریق شناسائی، حمایت، ساماندهی و تقویت این جلسات.
۸. تلطیف فضای معنوی شهرها، محلات و روستاها با عطر معارف قرآن و تقویت گفتمان‌های قرآنی.
۹. بسترسازی برای تحقق فریضه جهاد تبیین و کنشگری اجتماعی.

۳- اهداف عملیاتی (کمی و کیفی)

نتایج و دستاوردهای مورد انتظار

۱. تقویت انگیزه و امید علاقمندان تعلیم و تعلم قرآن کریم نسبت به توجه و حمایت دستگاه‌های مسئول.
۲. توسعه کمی و کیفی فعالیت‌های قرآنی جهادی.
۳. تلطیف فضای معنوی حاکم بر منازل و محلات و کاهش آسیب‌های اخلاقی و اجتماعی در پرتو تابش معارف قرآن کریم و نهادینه‌سازی گفتمان قرآنی.
۴. تقویت مشارکت جوانان و نوجوانان در فعالیت‌های جذاب و تدبیر محور قرآنی.
۵. زمینه‌سازی برای گفتمان‌سازی قرآنی و تربیت قرآنی فرزندان.
۶. زمینه‌سازی برای جذب مبتکران و استعداد‌های درخشان در فعالیت‌های قرآنی.
۷. تقویت فضا و بستر تربیت ۱۰ میلیون حافظ قرآن کریم.

۴- چکیده طرح

سازمان دارالقرآن الکریم (وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی) در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، مبنی بر تقویت محافل و جلسات قرآنی در سراسر میهن اسلامی و به منظور بسط و توسعه آموزش‌های قرآنی و معارف اعتقادی خاصه آموزش عمومی و همگانی قرآن کریم و مشارکت مردم در فریضه جهاد تبیین در همه محلات و مناطق شهرها و روستاهای کشور، شناسائی، ساماندهی و حمایت از «جلسات قرآنی خانگی و عمومی» در سراسر کشور را که در طول تاریخ اسلام نقشی اساسی در حفظ و توسعه معارف اسلام و قرآن کریم و نضج و شکل‌گیری هسته‌های جهادی داشته به عنوان یکی از برنامه‌های تبلیغی - ترویجی مدنظر قرار داده و طی این برنامه، جلسات مذکور با توجه به سابقه و کارآمدی و ویژگی‌ها و توانائی‌های مدرسین و مخاطبان، به ویژه همسوئی آن‌ها با نیازهای جامعه و سیاست‌های سازمان مبتنی بر جهاد تبیین، تدبیر در آیات کلام وحی و حفظ موضوعی قرآن کریم، شناسایی شده و پس از بررسی دقیق وضعیت آن‌ها و تکمیل بانک اطلاعاتی استان، در ردیف جلسات مورد حمایت قرار می‌گیرند و پس از تعیین میزان حمایت و تامین منابع مالی، مورد حمایت قرار خواهند گرفت. بدیهی است این امر نقش به‌سزایی در اهتمام مدرسین جلسات در کارآمدی و به‌روز بودن و نیز آموزش کاربردی قرآن و معارف دینی و تربیت کنشگران مسئولیت پذیر و متعهد قرآنی خواهد داشت.

۵- نقش واحدها، دستگاه‌ها و نهادها

ردیف	نام واحد	نقش
۱	اداره کل توسعه مشارکت‌های مردمی	مسئول راهبری و نظارت بر برنامه
۲	اداره امور قرآنی استان	مسئول اجرای طرح

۶- مراحل اجرایی و زمان بندی کلی

ردیف	مراحل اجرا	مسئول اجرا	زمان اجرا
۱	تهیه و تدوین شیوه‌نامه اجرائی	اداره کل توسعه مشارکت‌های مردمی	نیمه دوم مهر
۲	ابلاغ شیوه‌نامه اجرائی به استان‌ها	اداره کل طرح و برنامه	نیمه اول آبان
۳	فراخوان یا شناسائی جلسات قرآنی موفق	اداره امور قرآنی استان	آبان و آذر و دی
۴	تکریم و حمایت لازم	اداره امور قرآنی استان	بهمن ماه
۵	نظارت بر نحوه اجرای طرح	اداره کل توسعه مشارکت‌های مردمی	نیمه دوم سال
۶	تهیه گزارش کامل و ارسال به سازمان دارالقرآن الکریم	اداره امور قرآنی استان	اسفند ماه

۷- شاخص‌های اجرای برنامه

طی اجرای این طرح که ویژه نیمه دوم سال ۱۴۰۲ تهیه و در برخی استان‌ها اجرا می‌شود اداره امور قرآنی موظف است نسبت به شناسایی جلسات موفق استان اعم از جلسات قرآن خانگی یا جلسات عمومی اقدام و ضمن تجلیل و تکریم مقتضی و معرفی آن در رسانه‌های گروهی و شبکه‌های اجتماعی، از عملکرد وی به تناسب مخاطبان و توفیق عملکرد حمایت نماید. بدیهی است جلسه موفق قرآنی واجد تمامی یا قریب به اتفاق ویژگی‌های زیر خواهد بود:

۱. استمرار در برگزاری حداقل ماهانه
۲. سابقه بیش از ۲ سال
۳. داشتن مربی یا معلم دارای حسن اشتهار و ترجیحاً دانش تخصصی در قرآن آموزی
۴. جوانان و نوجوانان به عنوان مخاطبان اصلی
۵. فعالیت در حوزه تدبر و حفظ به ویژه حفظ موضوعی
۶. اختصاص بخشی از زمان جلسه به تبیین مفاهیم و معارف کاربردی آیات
۷. توجه به موضوع تبیین ارزش‌ها و دستاوردهای نظام اسلامی
۸. کنشگری انقلابی و اجتماعی در دفاع از انقلاب و در مواجهه با حوادث طبیعی و آسیب‌های اجتماعی

تعریف جلسه قرآن حسب دستورالعمل مربوط:

جلسه قرآن خانگی: جلسه قرآن مردمی که به شکل مستمر و به صورت ثابت یا گردشی در منازل تشکیل و در آن به تلاوت و آموزش عمومی قرآن پرداخته می‌شود.

جلسه قرآن عمومی: جلسه قرآن مردمی که به شکل مستمر و به صورت ثابت یا گردشی در مساجد، اماکن مذهبی یا منازل تشکیل و اعضای جلسه زیر نظر مدرس قرآن به فراگیری یکی از تخصص‌های قرائت، حفظ یا معارف قرآن می‌پردازند.

۸- ملاحظات اجرایی (نکات مهم، مقررات عمومی و ضوابط خاص)

نکات لازم:

- ۱- حمایت مربوط به این طرح صرفاً برای تقویت جلسات قرآنی می‌باشد.
 - ۲- سقف حمایت از هر جلسه در تفاهم نامه‌های استانی ذکر گردیده است.
 - ۳- استان در قبض و بسط (میزان و تعداد حمایت‌ها) تا ۲۰ درصد به صلاحدید و با رعایت اعتدال مجاز است.
 - ۴- با توجه به اینکه جلسات قرآنی کاملاً مردمی می‌باشند این حمایت صرفاً جهت تقویت، ایجاد تعامل و الگوسازی است.
 - ۵- جلسات همسو با سیاست‌های سازمان مبنی بر جهاد تبیین، تدبر در آیات و حفظ موضوعی از اولویت حمایت برخوردار خواهند بود.
- *لازم است تمامی جلسات مورد حمایت طی یک جدول احصاء و به این سازمان گزارش گردد.

۹- نحوه هزینه کرد و نرخنامه

برای حمایت از فعالیت‌های هر جلسه منتخب مبلغی حدود ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال پیش‌بینی شده است. بدیهی است ادارات امور قرآنی مجاز خواهند بود حمایت مذکور را متناسب با میزان توفیقات قرآنی جلسات تا حدود ۲۰ درصد کاهش یا افزایش دهند. لذا دقت لازم برای شناسایی جلسات منتخب باید صورت گرفته و مستندات لازم تهیه گردد. سهم هر استان در حمایت از جلسات قرآنی در جدول پیوست تفاهم‌نامه منعکس شده است.

۱۰- نحوه ارائه گزارش عملکرد

مشخصات جلسات منتخب / دلایل انتخاب/ میزان حمایت/ گزارش نحوه حمایت	عناوین اطلاعات مورد نیاز
اسناد مربوط به جلسات منتخب و دلایل انتخاب و واريز حمایت	عناوین مستندات و ضوابط مورد نیاز
اسفند ۱۴۰۲	زمان ارائه گزارش